

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII
POLSKIE TOWARZYSTWO HISTORYCZNE

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ROCZNIK CXVIII

NR 3

WARSZAWA 2011

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII
POLSKIE TOWARZYSTWO HISTORYCZNE

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ZAŁOŻONY PRZEZ XAWEREGO LISKEGO
W 1887 ROKU

ROCZNIK CXVIII
2011

3

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*
WARSZAWA 2011

Publikacja dofinansowana przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

KOMITET REDAKCYJNY

Marian Biskup, Richard Butterwick, Stanisław Bylina,
Dorota Dukwicz (sekretarz), Jerzy Dygdała, Marian Dygo,
Jerzy Eisler (zastępca redaktora), Magdalena Hulas,
Maciej Janowski (zastępca redaktora), Tomasz Jurek, Tomasz Kizwalter,
Wojciech Kriegseisen, Roman Michałowski (redaktor), Krzysztof Mikulski,
Michael G. Müller, Borys W. Nosow, Andrzej Nowak,
Edward Opaliński (zastępca redaktora), Henryk Samsonowicz, Jerzy Strzelczyk,
Włodzimierz Suleja, Jacek Wijaczka, Romuald Wojna

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. +48 22 831 02 61
e-mail: kh@ihpan.edu.pl
http://www.semper.pl/kwartalnik_historyczny

Adiustacja: Bogusława Pilch

© Copyright by

Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk and Wydawnictwo Naukowe *Semper*
Warszawa 2011

© All right reserved. No part of this book may be reproduced, stored
in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without
the prior permission of the publishers, Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk
and Wydawnictwo Naukowe *Semper*

© Wszelkie prawa zastrzeżone. Przedruk lub odtwarzanie fragmentów
tej publikacji w mediach każdego rodzaju wymaga pisemnego zezwolenia
Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk oraz Wydawnictwa Naukowego *Semper*

PL ISSN 0023-5903
Nr indeksu 363103

Wydawnictwo Naukowe *Semper*

Redakcja i Studio Graficzne
ul. Mariensztat 8
00-302 Warszawa
tel./fax: 22 538 92 03
e-mail: redakcja@semper.pl

Dział handlowy i księgarnia:
ul. Bednarska 20A
00-321 Warszawa
tel./fax: 22 828 49 73
e-mail: handlowy@semper.pl

<http://semper.pl>
<http://semper.istore.pl>

SPIS TREŚCI

Robert Kasperski, Problem etnogenezy Gotów w ujęciu Herwiga Wolframa: refleksje nad metodą	399
Monika Wyszomirska, Z prosaskiej i antystanisławowskiej publicystyki politycznej lat 1734–1736. (Wokół nieznanej twórczości Antoniego S. Dembowskiego)	431
Hanna Kozińska-Witt, Wielkomiejska Galicja w oczach konserwatystów krakowskich: Kraków i Lwów w „Przeglądzie Polskim” (1866–1913)	453

PRZEGLĄDY — POLEMIKI — PROPOZYCJE

Jerzy Szczepański, Odpowiedź na recenzję książki <i>Książę Ksawery Drucki-Lubecki (1778–1846)</i>	481
---	-----

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Dariusz Andrzej Sikorski, Jak historyk potyka się o antropologię historyczną	485
Marek Słoiński, Czy powiodła się próba odczytania kodu genetycznego śląskich lokacji?	511
Rafał Karpiński, O „KUL-owskiej” socjografii historycznej i staropolskich zakonach żeńskich	527

*

<i>Reics and Remains</i> , red. A. Walsham — Halina Manikowska	543
A. Marsham, <i>Rituals of Islamic Monarchy. Accession and Succession in the First Muslim Empire</i> — Mateusz Wilk	548
A.T. Hack, <i>Alter, Krankheit, Tod und Herrschaft im frühen Mittelalter</i> — Andrzej Pleszczyński	555
A. Supruniuk, <i>Mazowsze Siemowitów (1341–1442). Dzieje polityczne i struktury władzy</i> — Elżbieta Kowalczyk-Heyman	562
K.A. Kočegarov, <i>Reč Pospolitaâ i Rossiâ v 1680–1686 godah. Zaključenie dogovora o Večnom mire</i> — Jacek Burdowicz-Nowicki	570
J. Kalik, <i>Scepter of Judah. The Jewish Autonomy in the Eighteenth-Century Crown Poland</i> — Adam Kaźmierczyk	577
J.E. Dąbrowska, <i>Klementyna. Rzecz o Klementynie z Tańskich Hoffmanowej</i> — Krzysztof Marchlewicz	583
<i>Przewrót majowy 1926 roku w oczach Kremla</i> , red. B. Musiał — Paweł Duber..	590

IN MEMORIAM

Lech Leciejewicz (26 I 1931–23 III 2011) — Karol Modzelewski	597
--	-----

KOMUNIKATY

Komunikat Komisji Stypendialnej Funduszu im. Jana i Suzanne Brzękowskich	601
Rozstrzygnięcie konkursu nagrody im. Profesora Stanisława Herbsta	602

CONTENTS

Robert Kasperski, The Ethnogenesis of the Goths According to Herwig Wolfram: Reflections on the Method	399
Monika Wyszomirska, From pro-Saxon and anti-Stanisław Leszczyński Political Publicistics from the Years 1734-1736. (On Unknown Works by Antoni S. Dembowski)	431
Hanna Kozińska-Witt, Urban Galicia as Seen by Cracow Conservatives: Cracow and Lwów in "Przegląd Polski" (1866-1913)	453
REVIEWS — POLEMICS — PROPOSITIONS	481
CRITICAL ARTICLES — REVIEWS	485
IN MEMORIAM	597
ANNOUNCEMENTS	601

WYKAZ SKRÓTÓW

AAN	— Archiwum Akt Nowych w Warszawie
AGAD	— Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie
AGZ	— <i>Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie</i>
AP	— Archiwum Państwowe
AIPN	— Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej
APH	— „Acta Poloniae Historica”
ASWK	— <i>Akta sejmikowe województwa krakowskiego</i>
ASWP	— <i>Akta sejmikowe województw poznańskiego i kaliskiego</i>
BC	— Biblioteka Muzeum Narodowego im. Czartoryskich w Krakowie
BJ	— Biblioteka Jagiellońska w Krakowie
BK	— Biblioteka Polskiej Akademii Nauk w Kórniku
BN	— Biblioteka Narodowa w Warszawie
BO	— Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu
BPAU–PANKr	— Biblioteka Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie
BR	— Biblioteka Publiczna im. Edwarda Raczyńskiego w Poznaniu
CAW	— Centralne Archiwum Wojskowe
CDS	— <i>Codex diplomaticus nec non epistolaris Silesiae</i> , Wrocław 1956–1964
CPH	— „Czasopismo Prawno–Historyczne”
DN	— „Dzieje Najnowsze”
KDKK	— <i>Kodeks dyplomatyczny Katedry Krakowskiej</i> , Kraków 1874–1883
KDM	— <i>Kodeks dyplomatyczny Małopolski</i> , Kraków 1876–1905
KDMaz	— <i>Codex diplomaticus et commemorationum Masoviae generalis</i> , Warszawa 1919
KDP	— <i>Kodeks dyplomatyczny Polski</i> , Warszawa 1847–1887
KDW	— <i>Kodeks dyplomatyczny Wielkopolski</i> , Poznań 1877 nn.
KH	— „Kwartalnik Historyczny”
KHKM	— „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”
MGH	— <i>Monumenta Germaniae Historica</i>
MGH SrG	— <i>Monumenta Germaniae Historica, Scriptores rerum Germanicarum</i>
MGH SS	— <i>Monumenta Germaniae Historica, Scriptores</i>
MK	— <i>Metryka Koronna</i>
MPH	— <i>Monumenta Poloniae Historica</i>
mps	— maszynopis
n.	— i następna
nn.	— i następne
OiRP	— „Odrodzenie i Reformacja w Polsce”
op. cit.	— opus citatum
PH	— „Przegląd Historyczny”
PL	— <i>Patrologiae cursus completus. Series Latina</i> , Paris 1844–1865
por.	— porównaj
przyp.	— przypis
PSB	— <i>Polski Słownik Biograficzny</i>
RDSG	— „Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych”

red.	— redaktor, redakcja
RH	— „Roczniki Historyczne”
RHum	— „Roczniki Humanistyczne”
rkp.	— rękopis
RWHF PAU	— „Rozprawy i Sprawozdania z Posiedzeń Wydziału Historyczno-Filozoficznego Akademii Umiejętności”, Kraków 1874–1891
	— „Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział Historyczno-Filozoficzny”, Kraków 1891–1918
	— „Rozprawy Polskiej Akademii Umiejętności. Wydział Historyczno-Filozoficzny”, Kraków 1921
	— „Rozprawy — Polska Akademia Umiejętności. Wydział Historyczno-Filozoficzny”, Kraków 1921–1928/1929
	— „Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego — Polska Akademia Umiejętności”, Kraków 1928/1929–1952
	— <i>Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego — Polska Akademia Umiejętności</i> , Kraków 1992–
SDRE	— „Studia z dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej”
SGKP	— <i>Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich</i>
SH	— „Studia Historyczne”
SIRIO	— <i>Sbornik Imperatorskogo Russkogo Istoričeskogo Obščestva</i>
Sobótka	— „Śląski Kwartalnik Historyczny «Sobótka»”
SPPP	— <i>Starodawne Prawa Polskiego Pomniki</i>
SRP	— <i>Scriptores Rerum Polonicarum</i>
SSS	— <i>Słownik Starożytności Słowiańskich</i>
St. Żr.	— „Studia Źródłoznawcze”
sygn.	— sygnatura
Urzędnicy	— <i>Urzędnicy Dawnej Rzeczypospolitej XII-XVIII Wieku. Spisy</i> , red. A. Gąsiorowski
Urzędnicy, Litwa	— <i>Urzędnicy Wielkiego Księstwa Litewskiego. Spisy</i> , red. A. Rachuba
VC	— <i>Volumina Constitutionum</i> , t. 1–, Warszawa 1996– (należy cytować odpowiednio, według wzoru: VC 1/1)
VL	— <i>Volumina Legum</i> , t. 1–10, Warszawa 1732–1793 (cytować np.: VL 7, s. 234)
wyd.	— wydanie, wydał
z.	— zeszyt
ZH	— „Zapiski Historyczne”
zob.	— zobacz

TRANSLITERACJA SŁOWIAŃSKICH ALFABETÓW CYRYLICKICH

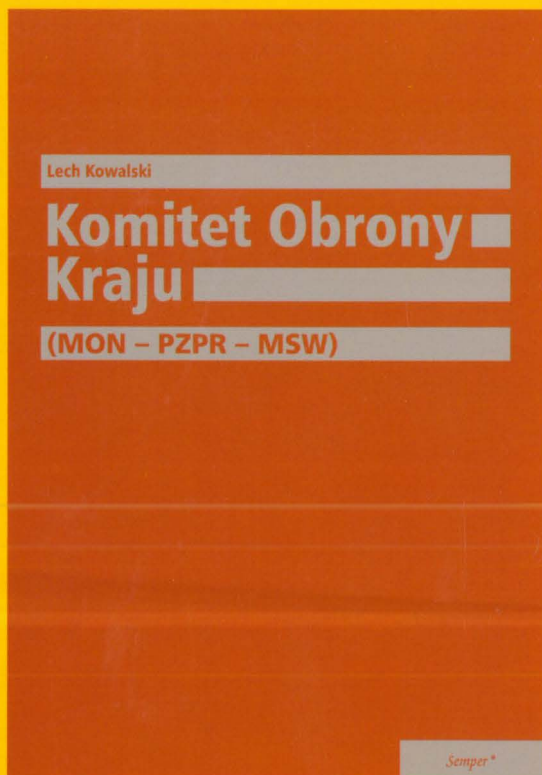
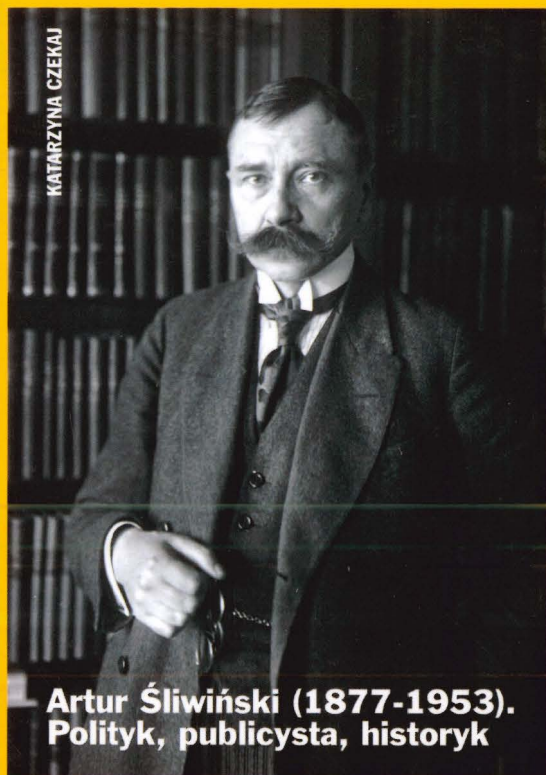
Nr	Litera alfabetu cyrylicznego		Transliteracja		Język*	Nr	Litera alfabetu cyrylicznego		Transliteracja		Język
1	A	a	A	a	b bu m r s u	27	Р	р	Р	р	b bu m r s u
2	Б	б	В	в	b bu m r s u	28	С	с	С	с	b bu m r s u
3	В	в	У	у	b bu m r s u	29	Т	т	Т	т	b bu m r s u
4	Г	г	Г	г	b bu m r s u	30	Ѣ	ѣ	Ї	ї	s
5	Д	д	Д	д	b bu m r s u	31	Ќ	ќ	Ќ	ќ	m
6	Ђ	ђ	Д	д	s	32	У	у	У	у	b bu m r s u
7	Ѓ	ѓ	Ѓ	ѓ	m	33	Ў	ў	Ў	ў	b
8	Е	е	Е	е	b bu m r s u	34	Ф	ф	Ф	ф	b bu m r s u
9	Ё	ё	Ё	ё	b r	35	Х	х	Х	х	b bu m r s u
10	Є	є	Ê	ê	u	36	Ц	ц	С	с	b bu m r s u
11	Ж	ж	Ž	ž	b bu m r s u	37	Ч	ч	Č	č	b bu m r s u
12	З	з	З	з	b bu m r s u	38	Ї	ї	Đ	đ	m s
13	С	с	Ž	ž	m	39	Ш	ш	Š	š	b bu m r s u
14	И	и	И	и	b** bu m r s u	40	Щ	щ	Ŝ	ŝ	bu r u
15	І	і	Ì	ì	b r** u	41	Ъ	ъ	“	“	b** bu r
16	Ї	ї	Ï	ï	u	42	Ы	ы	Ÿ	ÿ	b r u**
17	Ј	ј	Ј	ј	m s	43	Ь	ь	’	’	b bu r u
18	Й	й	Ј	ј	b bu r u	44	Э	э	Ě	ě	b r
19	К	к	К	к	b bu m r s u	45	Ю	ю	Û	û	b bu r u
20	Л	л	Л	л	b bu m r s u	46	Я	я	Â	â	b bu r u
21	Љ	љ	Ľ	ľ	m s	47	’	’	’	’	b bu m r s u
22	М	м	М	м	b bu m r s u	48	Њ	њ	Ĝ	ğ	b** u**
23	Н	н	Н	н	b bu m r s u	49	Ѣ	ѣ	Ě	ě	b** r** u**
24	Њ	њ	Ŋ	ŋ	m s	50	Ѧ	ѧ	Ǻ	ǻ	bu**
25	О	о	О	о	b bu m r s u	51	Ө	ө	È	è	r**
26	П	п	Р	р	b bu m r s u	52	Ү	ү	ÿ	ÿ	r**

* Oznaczenia języków: b — białoruski, bu — bułgarski, m — macedoński, r — rosyjski, s — serbsko-chorwacki, u — ukraiński.

** Występuje w dawnej pisowni.

Wydawnictwo Naukowe Semper®

przedstawia:

Zapraszamy do naszego sklepu internetowego:

sklep.semper.pl

www.semper.pl

